

ÖSTERGÖTLAND

NYHETSBRÄV MARS 2021

Kära landsbygdsvänner

En av många fördelar med att bo, leva och verka på landsbygden är att man följer årstidernas växlingar på nära håll. Ljuset kommer åter, marken tinar upp och det doftar vår. Det innebär bråda tider för djur och växter. Runt knuten tittar vintergäck, snödroppar och krokus upp. Viktiga och uppskattade, inte bara av mig, utan också av mina yrvakna bin. Tranor, sångsvan, tofsvipor, kajor och starar har fullt upp med sina uppvaktingsbestyr och pyssel inför häckningar framöver.

Livet manifesterar sig intensivt överallt runt omkring.

Här kommer ett faktaspäckat nyhetsbrev där vi samlat information som vi tror kan passa alla landsbygdsintresserade. Vi håller på att uppdatera vårt medlemsregister och vill verkligen att lokala grupper inkommer med uppdaterade uppgifter till oss.

Är det någon vi mist kontakten med, eller någon som vill få information från oss - kontakta oss gärna per mail ostergotland@helasverige.se

Och glöm inte att delta på vårt årsmöte den 23 mars kl. 17!

Pia Tingvall, ordförande Hela Sverige ska leva Östergötland

TA MED ERA BÄSTA IDÉER OCH KOPPLA UPP ER DEN 23 MARS

Hela Sverige ska leva Östergötlands årsmöte äger i år rum den 23 mars. Tipsa era vänner och grannar!

Tid: 17.00 - 19.00 (senast).

Plats: Via ZOOM <https://us02web.zoom.us/j/89196753959>

Årsmöteshandlingar kommer att finnas på hemsidan <https://helasverige.se/oestergoetlands-laen/>

Den som önskar kan få dem skickade till sig. Kontakta i så fall Pia Tingvall på tel. 070- 638 00 82 eller mail pia.tingvall@coompanion.se

ÅRETS LOKALA UTVECKLINGSGRUPP OCH ÅRETS KOMMUN I ÖSTERGÖTLAND 2021

Hela Sverige ska leva Östergötland kommer från och med i år att utse en lokal utvecklingsgrupp samt en kommun i Östergötland som har utmärkt sig lite extra. Vi gör detta tillsammans med Leader Folkungaland.

Vi vill gärna ha nomineringar på och från grupper som jobbar för att utveckla och öka engagemanget för sin bygd. Sista dag att nominera är den 31 maj. Prispengarna, på 10 000 kr, kommer att delas ut under september.

Den grupp som vinner kommer under hösten nomineras av Hela Sverige ska leva Östergötland till Årets lokala utvecklingsgrupp i Sverige 2021.

Vi uppmanar alla att föreslå den grupp/de grupper ni vill nominera med svar på frågorna:

- * Vilken grupp som nomineras med namn på gruppen samt kontaktuppgifter (namn, telefonnummer samt mailadress till kontaktperson)
- * Vad har varit utvecklande för den bygd där gruppen finns?
- * Vad har gjorts för att öka engagemanget i bygden?
- * Kontaktuppgifter till den som nominerar (namn, telefonnummer samt mailadress)

Hela Sverige ska leva Östergötland kommer också att utse årets kommun i Östergötland 2021. Den vinnande kommunen kommer sedan nomineras vidare till Årets kommun i Sverige 2021. Känner du till någon kommun i länet som jobbat lite extra för att lyfta sina landsbygder? Skicka gärna in nominering på denna med en kort motivering. Även här behöver vi kontaktuppgifter till den som nominerar (namn, telefonnummer samt mailadress).

Nomineringarna mailas till ostergotland@helasverige.se senast 31 maj 2021.

FINNS BEHOV AV EN LIVSMEDELSBUTIK I ER BYGD/ERT OMRÅDE?

Edvin Johansson har på drygt två år byggt en kedja med obemannade butiker under konceptet AutoMat.

AutoMat är ett koncept som bygger på att man legitimerar sig i butiksentrén med mobilt Bank ID. Butiken är obemannad och utcheckning sker i en tydlig och snabb självscanningskassa. För två år sedan startade **Edvin Johansson** sin första AutoMat och efter det har nu hans företag vuxit till sammanlagt 14 butiker med målet att ska växa med ytterligare 20 enheter fram till augusti i år.

Butikerna finns i dagsläget från Borlänge i norr till Skåne-Tranås i söder.

En av butikerna ligger i Ekängen och den hitintills stora butiksytan på 25 kvadratmeter ska nu byggas ut till 140 kvadratmeter. I och med detta kommer sortimentet att utökas och butiken bemannas med en halvtidstjänst för att öka servicen till kunderna.

Finns behov av en livsmedelsbutik i er bygd/ert område?

De enda förutsättningar som krävs är en duktig franchisetagare och sedan görs alltid en individuell projektering på varje plats.

Vill man bli franchisetagare får man gärna skicka ett mail med ett personligt brev som beskriver varför man vill bli franchisetagare och vilka egenskaper man besitter för att vara en bra sådan.

I samma mail behövs också ett CV. **Maila på kontakt@auto-mat.nu**

Här kan du läsa mera: <http://auto-mat.nu/butiker.html>

JEANETTE BLACKERT, LRF´S ORDFÖRANDE OCH ÄGARE TILL VÄRLDENS FÖRSTA FLÄSKOMAT

I slutet av år 2020 öppnades världens första Fläskomat.

Jeanette Blackert driver sitt familjeföretag Blackert Lantbruk tillsammans med sin make Hans. På deras gård strax utanför Skänninge föder de upp cirka 12 000 grisar om året och odlar 530 ha.

Jeanetts och Hans affärsidé är att ta fram världens bästa griskött med största möjliga djuromsorg och minsta möjliga miljöpåverkan.

I slutet av förra året öppnade de sin gårdsbutik Fläskomaten där man kan handla produkter gjorda på kött från gården.

Jeanette berättar att idén till Fläskomaten har legat och ruvat i ett antal år, men det var först nu allt klaffade med produktåtertag och tid att projektera.

Försäljningen har gått över förväntan och det har varit svårt att möta utbud med efterfrågan, då den varit betydligt större än beräknat, med följd att mycket har sålt slut innan ny leverans.

Nu börjar dock verksamheten komma i bättre fas. Jeanette och Hans har redan fått beställa ytterligare en kyl för att kunna utöka sortimentet och samtidigt möta efterfrågan utan att behöva fylla på flera gånger per dag.

Jeanette berättar att med dagens teknik blir det lättare om man vill starta egen obemannad butik, både gällande övervakning och betalningssystem.

Nästa år är det val och på frågan om vilken den viktigaste frågan för landsbygden är svarar Jeanette "Att det skapas möjligheter för att framgångsrikt bo och verka på landet. Vägar, kommunikation, service etcetera. Eftersom LRF är en företagarorganisation för de gröna näringarna och de bedrivs mest på landsbygden så är det i just de frågorna som LRF och Hela Sverige ska leva Östergötland kan samarbeta framgångsrikt".

Mera om Fläskomaten finns att läsa på: <http://www.blackertlantbruk.se/flaskomaten/>

PROJEKTET TOMMA HUS

Vilka var framgångsfaktorerna och vad har hänt sedan det avslutades?

I Motala kommun kartlade man under år 2020 tomma fastigheter och valde att engagera byalagen i de olika kommundelarna. Lantmäteriet har tagit fram en mycket användbar app för projektet. Hitintills har ca 200 objekt identifierats och lagts in i en via denna helt unika app.

Anders Bengtson, näringslivsstrateg Motala kommun, berättar att dialogen med de lokala utvecklingsgrupperna, som känner sin bygd allra bäst har varit en nyckel i att projektet blev så lyckat och sammanfattar hela projektet med orden "Utan deras lokalkännedom hade vi stått oss slätt".

Torbjörn Karlsson, GIS-utvecklare Motala kommun, berättar att projektet Tomma hus är ett paradexempel på när en inventeringslösning man kan ta med sig i fält effektiviserar insamlingen av data jämfört med en mer traditionell hantering med papperskartor och efterföljande inmatning på kontoret. Kravbilderna var enkla och tydliga: det ska gå att markera på en karta var det finns ett hus som bedöms som öde, det ska gå att skriva en kommentar till objektet och gärna knyta ett eller flera bilder till detsamma, inventeringen ska ske gruppvis av utvecklingsgrupper (byalag) med stor lokalkännedom och det ska i efterhand gå att avgöra vem som är fastighetsägare för den fastighet där huset ligger. En lista med fastighetsägare togs fram och de olika inventeringsgrupperna fick i uppgift att manuellt gå igenom denna lista för att göra en bedömning vika fastighetsägare som kunde vara lämpliga att kontakta. Syftet med detta var att undvika utskick där det bedömdes vara olämpligt. Inventeringsgruppernas stora lokalkännedom och lokala förankring var här av största betydelse. Torbjörn sammanfattar sin del av projektet med orden " I projektet har jag som tekniker fascinerats av hur kraftfullt en i grunden enkel teknisk lösning har varit för att kunna underlätta identifieringen av många potentiella hus som kan tänkas få blomma upp igen."

Lars-Göran Svensson, ordförande i Klockrike Byråd, berättar följande " Under hösten 2020 samlade landsbygdsutvecklaren i Motala kommun Anders Bengtsson och Pia Tingvall, Hela Sverige ska leva Östergötland ett antal lokala utvecklingsgrupper för att presentera projekt "Tomma Hus". Med på mötet var också Torbjörn Karlsson från lantmäteriet i Motala.

Vi fick en bakgrund till projektet och fick dessutom lära oss hur tekniken kring registrering av fastigheter skulle gå till via en app som Torbjörn Karlsson visade upp.

Från vår utvecklingsgrupp var vi två personer som tog ansvar för registreringen av fastigheter.

Vi kontaktade efter mötet ytterligare 3 - 4 personer i Klockrike med omnejd som lämnade uppgifter till oss om lämpliga fastigheter som vi sedan åkte till och registrerade i appen.

Till dags dato har vi nästan 20 fastigheter som är registrerade i och kring Klockrike som möjliga fastigheter att använda för boende."

Fastighetsägarna kommer att delges listan över de personer som verkligen letar hus, så att de kan ta en personlig kontakt med dessa personer och höra efter vad de söker.

Vill du veta om projektet kontakta Anders Bengtson per mail anders.bengtson@motala.se ,

Torbjörn Karlsson torbjorn.karlsson@motala.se eller Lars-Göran Svensson larsgsv@hotmail.com

Klicka på länken så kommer du direkt till ett webinarium om projektet Tomma Hus

<https://www.youtube.com/watch?v=gfjbHaL1QWc&feature=youtu.be>

VAD HÄNDER MED LEADER?

Innevarande programperiod är förlängd så att projekt kan genomföras fram till slutet av december 2024.

Leader Folkungaland kommer att tillföras ca 12 mkr under förlängningsperioden. Leader Folkungalands **verksamhetsledare Jeanette Unér** berättar att, utöver de kommuner som ingår i Folkungalands område idag, kommer nya att ansluta sig.

Folkungaland

Leader Folkungaland vill ha hjälp från olika landsbygdsintressenter att forma en ny strategi för åren 2023 - 2027. Arbetet består av en enkätundersökning som blir tillgänglig på Folkungalands hemsida den 12 april, ett dialogmöte den 26 maj samt kommunvisa möten efter sommaren.

Aktiviteterna ska ge en nulägesanalys, behov och trender som intressenterna ser från sina perspektiv. De svar, synpunkter och tankar som kommer fram ska sedan användas som underlag för att gå vidare i det strategiska arbetet.

Mera information om arbetet inom Leader Folkungaland finns att läsa på:

<https://www.leaderfolkungaland.se/nyheter/snackis-och-nyheter/>

Leader Kustlandet kommer att tillföras ca 12,2 miljoner under förlängningsperioden. Leader Kustlandets **verksamhetsledare Gustaf Westring** berättar att de hade en digital workshop den 18 februari då alla som bor i Kustlandets område hade möjlighet att påverka utvecklingen.

Av de närmare 200 organisationer som man varit i kontakt med hitintills är det allra flesta positiva till ett nytt Leader Kustlandet. Kommunerna är också försiktigt positiva men innan de ger bestämda besked vill de låta det lokala säga sitt. Regionerna ställer sig positiva till Leader men har inga åsikter om geografiska områden.

Arbetshypotesen är därför att det blir ett nytt Kustlandet i ungefär det format som varit.

Mera information om Leader Kustlandet finns att läsa på: <http://www.kustlandet.com/>

LANDSBYGDSNÄTVERKET SAMLAR OCH ENGAGERAR LANDSBYGDSSVERIGE

Genom olika arbetsgrupper och delnätverk anordnar nätverket olika typer av aktiviteter.

Landsbygdsnätverket samverkar för att skapa en hållbar utveckling i landsbygder och kustsamhällen runt om i Sverige. Samverkan sker genom tematiska arbetsgrupper och delnätverk.

Här kan du bland annat se aktuella aktiviteter och vad som på gång samt läsa de senaste nyheterna, lyssna på podcasten Landet och bli prenumerant på olika nyhetsutskick:

<https://www.landsbygdsnatverket.se/pagang.4.2e7051841506a4adf406ec1.html>

Här hittar du inspirerande exempel på landsbygdsutveckling:

<https://www.landsbygdsnatverket.se/inspiration.4.2e7051841506a4adf406ec9.html>

BYANÄTSFORUM BLIR NATIONELL INTRESSE- FÖRENING

Den 1 mars 2021 bildades Byanätsforum ideell förening.

Sedan våren 2018 har ansvaret för Byanätsforum legat hos Coompanion, Hela Sverige ska leva och LRF efter att de fick projektfinansiering från landsbygdsprogrammet.

Tillsammans utvecklade samarbetsorganisationerna nätverket Byanätsforum och gav stöd till bredbandsföreningar med information, nätverk, rådgivning och företrädarskap.

Den 1 mars bildades den ideella föreningen med en styrelse bestående av representanter för bredbandsföreningar och de fyra samarbetsorganisationerna Coompanion, Hela Sverige ska leva, LRF och Svenska Stadsnätsföreningen.

Alla föreningar och andra organisationer, som vill och kan förväntas bidra till att fullfölja föreningens syfte, är välkomna som medlemmar i Byanätsforum ideell förening.

Här kan du läsa mer om Byanätsforums bakgrund och syfte samt organisation och medlemmar:

<https://www.byanatsforum.se/om-oss/>

Här finner du informationsmaterial från olika aktörer som bedöms är av intresse för bredbandsföreningar i olika stadier av byanätsprocessen <https://www.byanatsforum.se/informationsmaterial/>

Här kan du läsa mer om att bli medlem: <https://www.byanatsforum.se/bli-medlem/>

STÄDER OCH LANDSBYGDER – FORSKNING, FAKTA OCH ANALYS

Ny rapport från Tillväxtverket.

Sverige beskrivs ofta i termer av stad och land och beskrivningarna sker ofta i motsatspar som vinnare – förlorare, centrum – periferi och framtid – dåtid.

Men stämmer den bilden?

Vilka andra perspektiv finns på relationen mellan städer och landsbygder?

I Tillväxtverkets nya rapport *Städer och landsbygder – forskning, fakta och analys* presenteras nya perspektiv och fakta om likheter, synergier och skillnaden mellan land och stad.

Här kan du ladda ner rapporten:

<https://tillvaxtverket.se/download/18.2dff46c1764d34e50213927/1607948131575/Rapport%20St%C3%A4der%20och%20landsbygder%20December%202020.pdf>

STORA FÖRÄNDRINGAR I POSTSERVICEN

Postnords postservice står inför stora förändringar när postförordningen förändras. Utredningen är klar och Hela Sverige ska leva har svarat på remissen.

Förslaget till ny postförordning säger att minst 85 procent av de inrikes brev som lämnas in för tvådagarsbefordran ska ha delats ut inom två arbetsdagar, oavsett var i landet breven lämnats in. Minst 97 procent av breven ska ha delats ut inom fyra påföljande arbetsdagar. Ändringarna ska ske så fort som möjligt.

Här kan du läsa mera:

<https://helasverige.se/nyheter/nyhet/visa/stora-foeraendringar-i-postservicen/>

FRILUFTSLIVETS ÅR 2021

Projektet "Luften är fri – Friluftslivets år" är Sveriges hitintills största satsning på friluftsliv med tolv teman under år 2021.

Tack vare allemansrätten kan i stort sett alla vara ute i friska luften. Under hela år 2021 kommer alla delar av friluftslivet belysas och målet är att fler ska pröva på friluftsliv och långsiktigt fortsätta.

Mars månads tema är "Friluftskompis" och under april blir temat "Hela Sveriges friluftsdag".

Just nu pågår temat friluftskompis för fullt. På temat finns fem filmer med barnens bästa tips som fler kan använda i egna kanaler för att hjälpa till att sprida budskap om varför det blir lättare om man har någon med sig ut.

Du hittar dem på Youtubekanalerna för Luften är fri

<https://www.youtube.com/channel/UCn3RBxKjw23Z6LO42HaZmng>

Den 29 april är det hela Sveriges friluftsdag och då lyfts fördelar extra mycket fram för att på lång sikt få friluftsdagarna att öka - för alla. På hemsidan kommer det finnas material som stöd till friluftsdagar på arbetsplatsen.

Här kan du läsa mera om projektet och vad som händer varje månad under år 2021 samt få tips på olika aktiviteter i naturen: <https://www.luftenarfri.nu/manadsteman>

Om du vill prenumerera på Nyhetsbrevet Friluftslivets år 2021 så registrera dig genom formuläret som finns längst ner på <https://www.luftenarfri.nu/>

Här hittar du bra tips på besöksmål från Länsstyrelsen Östergötland:

<https://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/besoksmal.html>

ÖSTERGÖTLAND SPIRAR 15 - 16 MAJ 2021 ÄR TYVÄRR INSTÄLLT

Det nya evenemanget i den närproducerade matens och landsbygdens tecken är framflyttat till våren 2022.

ÖSTGÖTADAGARNA 4 – 5 SEPTEMBER 2021

Nu är anmälan för att vara deltagare på Östgotadagarna öppen!

Östgotadagarna är ett starkt evenemang och varumärke med gott rykte både lokalt och i våra närregioner. Som deltagare syns man på den tryckta och digitala kartan, verksamheten inkluderas i allt av marknadsföringsmaterial samt blir uppmärksammas på Östgotadagarna hemsida och man får marknadsföringsmaterial för eget bruk i form av vykort, posters och kartor.

Anmälan att delta på 20-årsjubileumet är öppen mellan 8 mars-15 april 2021.

Om du är intresserad av mer information kontakta:

ostgotadagarna@regionostergotland.se

Du hittar även mera information samt anmälan på: <http://www.ostgotadagarna.se/anmalan>
<https://www.ostgotadagarna.se/sv/anmalan>

Östgotadagarna

VI UPPDATERAR REGELBUNDET VÅR HEMSIDA

Välkommen att ta del av mera information, följa vår verksamhet och få bra tips och nya idéer!

På vår hemsida kan du läsa om och följa vår verksamhet samt hur din lokala utvecklingsgrupp blir medlem om ni inte redan är det.

Du får ta del av bra tips och nya idéer, aktuella evenemang och möten och vi har länkar till myndigheter och organisationer för landsbygdsfrågor samt till olika finansieringsmöjligheter. Du kan även ta del av olika rapporter och beställa material i vår digitala bokhylla.

Har du tips på evenemang, möten och webinarier, goda exempel och nya idéer så maila gärna dessa till ewa.carlgren@helasverige.se

Följ vår verksamhet

Klicka på länken så kommer du direkt till hemsidan <https://helasverige.se/oestergoetlands-laen/>

PRENUMERERA PÅ OCH GE TIPS TILL VÅRT NYHETSBRIV

Vet du flera som är intresserade av att prenumerera på vårt Nyhetsbrev eller har du tips till kommande Nyhetsbrev så maila till ostergotland@helasverige.se

Avsändare av Nyhetsbrevet är Hela Sverige ska leva Östergötland

Mailadress: ostergotland@helasverige.se

Kom ihåg att meddela till ostergotland@helasverige.se vid byte av kontaktperson.

ÖSTERGÖTLAND